

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/208/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315214387
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2315214387.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku v právnej veci žalobkyne: Mgr. Y. F. Y., nar. X.X.XXXX, bytom V. W. U. XXX, V. W. U., právne zastúpenej advokátkou PhDr. JUDr. Jaroslavou Balážiovou, so sídlom Dolné Bašty 2, Trnava, proti žalovanému: MUDr. R. F., nar. XX.X.XXXX, bytom V. W. U. XXX, V. W. U., právne zastúpenému advokátkou JUDr. Nadeždou Boľovou, so sídlom Šafáriková 1522, Galanta, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 26. apríla 2018, č.k. 26C/409/2015-244, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý medzitýmnym rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

1. Medzitýmnym rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie určil, že do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov patria nasledovné nehnuteľnosti: - nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území V. W. U., obec V. W. U., okres Šaľa zapísané na liste vlastníctva č. XXXX Okresného úradu Šaľa, katastrálny odbor: pozemok parc. č. 3299/55 o výmere 890 m2, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, a rodinný dom súpisné číslo XXX, postavený na parcele č. 3299/209, - nehnuteľnosť nachádzajúca sa v katastrálnom území A. W. Q. zapísaná na LV č. XXXX Okresného úradu Žiar nad Hronom, katastrálny odbor ako parcela registra „C“, parc. č. 531/33 zastavané plochy a nádvoria o výmere 35 m2, spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ust. § 143 Občianskeho zákonníka, § 214 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a vecne ho odôvodnil tým, že vzhľadom na skutočnosť, že spor medzi stranami existuje už v otázke, ktoré nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov ku dňu jeho zániku, súd prvej inštancie mal za vhodné a hospodárne prioritne definovať nehnuteľnosti spadajúce do BSM ku dňu jeho zániku formou medzitýmneho rozsudku, a to aj s prihliadnutím na to, že nehnuteľnosti nesporne predstavujú najvýraznejšiu hodnotovú položku masy BSM, od ktorej sa odvíja rozhodnutie (prípadne dohoda) ohľadne vyporiadania BSM.

3. Súd prvej inštancie vychádzal z jednoznačného znenia ust. § 143 OZ, ktoré za rozhodujúci moment pre určenie právneho režimu vlastníctva považuje dátum a spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k (aj) nehnuteľnostiam manželmi resp. jedným z manželov a to bez ohľadu na to, z akých zdrojov bola prípadná kúpna cena nehnuteľností zaplatená. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že manželstvo strán sporu a teda aj ich bezpodielové spoluvlastníctvo vzniklo dňa 12.10.2007 a bolo právoplatne rozvedené rozsudkom Okresného súdu Galanta sp.zn. 12P/41/2014 zo dňa 02.07.2015, na základe čoho BSM strán sporu zaniklo. Vo vzťahu k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území V. W. U., zapísaných na LV č. XXXX Okresného úradu Šaľa, katastrálny odbor ako parcely registra „C“: parc.č. 3299/25 záhrady o výmere 255 m2, parc.č. 3299/55 zastavané plochy a nádvoria o výmere 890 m2,

parc.č. 3299/209 zastavané plochy a nádvoria o výmere 148 m², parc.č. 3299/210 zastavané plochy a nádvoria o výmere 487 m² a stavba rodinný dom s.č. XXX na parc. č. 3299/209; súd prvej inštancie vychádzal z LV č. XXXX a spisu Okresného úradu Šafa, katastrálneho odboru č. V 1298/2007 a V 670/2008, z obsahu ktorých vyplynulo, že parcela č. 3299/25 - záhrada o výmere pôvodne 890 m² (na LV č. XXXX je uvedená okrem parcely č. 3299/25 už v novej výmere 255 m² aj novovytvorená parcela č. 3299/209 o výmere 148 m² a parcela č. 3299/210 o výmere 487 m², pričom zo súčtu výmer uvedených troch parciel s poukazom na stanovisko Obvodného pozemkového úradu Nové Zámky Z 1535/2010, ako aj s poukazom na obsah stavebného a kolaudačného rozhodnutia je nepochybné, že pôvodná parcela č. 3299/25 o výmere 890 m² bola následne rozdelená na tri parcely, a to parc. 3299/25, ale už o výmere 255 m², parcelu č. 3299/209 o výmere 148 m² - zastavané plochy, na ktorej parcele je postavený rodinný dom, a parcelu č. 3299/210 o výmere 487 m² - zastavané plochy a nádvoria) bola na základe kúpnej zmluvy zo dňa 06.07.2007, s účinkami prevodu vlastníckeho práva ku dňu povolenia vkladu vlastníckeho práva 01.08.2007 prevedená do výlučného vlastníctva žalovaného v celosti. Vzhľadom na dátum vzniku BSM strán sporu - 12.10.2007 - súd vyslovil záver, že predmetná nehnuteľnosť nepatrí do masy BSM strán sporu. Parcela č. 3299/55 - zastavaná plocha o výmere 890 m² bola nadobudnutá podľa kúpnej zmluvy zo dňa 31.03.2008 s účinkami vkladu vlastníckeho práva ku dňu 05.05.2008 síce len žalovaným na strane kupujúceho, avšak evidentne už v čase existencie BSM strán sporu, preto predmetná parcela patrí do masy BSM v zmysle ust. § 143 OZ (bola nadobudnutá jedným z manželov počas trvania manželstva kúpnu zmluvou). Vo vzťahu k rodinnému domu postavenému na parcele č. 3299/209 (novovytvorená parcela z parc. č. 3299/25) súd prvej inštancie vychádzal z kolaudačného rozhodnutia Obce V. W. U. zo dňa 31.05.2010 ako listiny v zmysle stavebného zákona, ako aj ustálenej judikatúry súdov SR špecifikujúcej stavbu ako ukončenú a užívateľskú vec, pričom dospel k záveru, že vzhľadom na dátum vydania kolaudačného rozhodnutia bez ohľadu na skutočnosť, že žiadateľom bol výlučne žalovaný, predmetná stavba - rodinný dom typu BUNGALOW 51 - postavená na parc. č. 3299/209 patrí do masy BSM strán sporu, a to vzhľadom na dátum právneho vzniku predmetnej stavby (31.05.2010), teda za trvania manželstva strán sporu. Vo vzťahu k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území C., zapísaným na LV č. XXXX Okresného úradu Rožňava, katastrálny odbor ako: byt č. XX na X poschodí vo vchode X bytového domu s.č. XXXX postaveného na parc.č. 4020, podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo výške 326/10000, mal súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania za preukázané, že žalovaný dňa 28.08.2002 uzatvoril nájomnú zmluvu so Stavebným bytovým družstvom Rožňava, predmetom ktorej bol na základe rozhodnutia predstavenstva o pridelení bytu uzn. č. 0/2002/2/211 byt č. XX v C. na ul. X. X. Súčasne s nájmom bytu sa stal žalovaný aj členom SBD Rožňava. Následne dňa 26.03.2010 uzatvoril žalovaný Zmluvu o prevode družstevného bytu do vlastníctva člena bytového družstva, na základe ktorej sa stal výlučným vlastníkom bytu. Podľa ust. § 704 ods. 1 OZ uzatvorením manželstva dňa 12.10.2007 síce vznikol spoločný nájom manželov, ale nebolo preukázané, že by zároveň vzniklo aj spoločné vlastníctvo členského podielu v bytovom družstve, s tým súvisiaci nárok žalobkyne na kúpu bytu za zvýhodnených cenových podmienok, nakoľko členský podiel bol až do zmeny vlastníctva bytu výlučným vlastníctvom žalovaného. Vzhľadom na uvedené dospel súd prvej inštancie k záveru, že predmetná nehnuteľnosť nespadá do masy BSM strán sporu. Nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území A. W. Q. zapísané na LV č. XXXX, Okresného úradu Žiar nad Hronom, katastrálny odbor ako parcela registra „C“: parc.č. 526/1 zastavané plochy a nádvoria o výmere 240 m², stavba zapísaná ako výmenníková stanica s.č. XXXX postavená na parc.č. 516/1, vo výške spoluvlastníckeho podielu 1/2 nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území A. W. Q. zapísané na LV č. XXXX Okresného úradu Žiar nad Hronom, katastrálny odbor ako parcela registra „C“: parc.č. 531/17 ostatné plochy o výmere 60 m² a parc. č. 531/33 zastavané plochy a nádvoria o výmere 35 m², boli, ako to vyplynulo z vykonaného dokazovania, nadobudnuté nasledovne: parcela č. 526/1 o výmere 240 m² - zastavané plochy a nádvoria - bola nadobudnutá žalovaným na základe kúpnej zmluvy s účinkami vkladu vlastníckeho práva od tretej osoby vcelku dňa 11.01.2005 (LV č. XXXX), teda ešte pred uzatvorením manželstva, na základe čoho súd prvej inštancie dospel k záveru, že neexistuje právny dôvod pre to, aby predmetná parcela spadala do masy BSM strán sporu. Parcela č. 531/33 - zastavaná plocha o výmere 35 m², podiel 1/2 - bola kúpená žalovaným na základe kúpnej zmluvy č. 2033/2012 s treťou osobou zo dňa 22.05.2012, s účinkami povolenia vkladu vlastníckeho práva ku dňu 04.07.2012 (V 1295/12), teda za trvania manželstva strán sporu, na základe čoho predmetná nehnuteľnosť v zmysle ust. § 143 OZ jednoznačne patrí do masy BSM strán sporu. Parcela č. 531/17 ostatná plocha o výmere 60 m² bola prevedená do vlastníctva žalovaného v celosti na základe kúpnej zmluvy č. 2054/2007 zo dňa 23.05.2007 s účinkami povolenia vkladu vlastníckeho práva ku dňu 23.05.2007 (V 1067/07), teda v čase pred uzatvorením manželstva strán sporu a vznikom BSM, na základe čoho súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetná nehnuteľnosť nepatrí do masy

BSM strán sporu. Vo vzťahu k nehnuteľnosti - výmenníkovej stanici - postavenej na parcele č. 526/1, súpisné číslo XXXX, súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že na základe kolaudačného rozhodnutia vydaného Mestom A. W. Q. dňa 23.07.2007, č. 1906/2007, bolo povolené užívanie stavby ako Lekáreň a ambulancia, s.č. XXXX na parc. č. 526/1, s čím zároveň predmetná stavba získala v zmysle stavebného zákona a ustálenej judikatúry právny status veci, kde z dátumu kolaudačného rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že stavba vznikla v čase pred uzatvorením manželstva strán sporu a vznikom ich BSM, na základe čoho nepatrí so masy BSM strán sporu.

4. Napokon súd prvej inštancie konštatoval, že zo všetkých nehnuteľností označených žalobou, do masy BSM strán sporu ku dňu zániku BSM patrili: nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území V. W. U., obec V. W. U., okres Šaľa zapísané na liste vlastníctva č. XXXX Okresného úradu Šaľa, katastrálny odbor: pozemok parc. č. 3299/55 o výmere 890 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, a rodinný dom súpisné číslo XXX, postavený na parcele č. 3299/209, a nehnuteľnosť nachádzajúca sa v katastrálnom území A. W. Q. zapísaná na LV č. XXXX Okresného úradu Žiar nad Hronom, katastrálny odbor ako parcela registra „C“, parc. č. 531/33 zastavané plochy a nádvoria o výmere 35 m², spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2 .

5. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Uviedol, že nehnuteľnosti v obci V. W. U., okres Šaľa, zapísané na LV č. XXXX ako pozemok parc. č. 3299/55 o výmere 890 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria a rodinný dom so súp. číslom XXX, postavený na parcele č. 3299/209 a nehnuteľnosť nachádzajúca sa v katastrálnom území A. W. Q., zapísaná na LV č. XXXX ako parcela registra „C“, parc. č. 531/33, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 35 m², spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2, napriek tomu, že ich nadobudol počas trvania manželstva so žalobkyňou, patria do jeho výlučného vlastníctva. Ak by existovala vôľa nadobudnúť nehnuteľnosť do BSM, tak by žiadosť o vydanie stavebného povolenia ako aj návrh na vydanie kolaudačného rozhodnutia podávali spoločne. Keďže žiadosť o vydanie stavebného povolenia sp.zn. 1627/2007-003/Fa zo dňa 9.10.2007 a návrh na vydanie kolaudačného rozhodnutia sp.zn. 2010/562 003/Ga podal žalovaný, je na príslušnom LV č. XXXX zapísaný ako výlučný vlastník v podiele 1/1 k celku. Finančné prostriedky, z ktorých zabezpečoval kúpu nehnuteľností a výstavbu rodinného domu patrili iba žalovanému. V roku 2005 uzatvoril zmluvu o stavebnom sporení na dobu 5 rokov (do roku 2010) a na takto zriadený sporiaci účet mesačne sporil od 99,58 Eur (3.000 Sk) do 139,41 Eur (4.200 Sk) aj po uzatvorení manželstva so žalobkyňou len z výlučných prostriedkov. Ešte pred vznikom manželstva mu jeho rodičia viackrát darovali peniaze za účelom finančne mu prispieť na výstavbu rodinného domu, ktorú už v tom čase plánoval. Peniaze od nich dostával väčšinou v hotovosti k rukám, niektoré však vkladom na jeho účet, a to: 4.7.2007 prevod sumy 18.103,60 Eur, 2.8.2007 prevod sumy 10.797,82 Eur, 2.8.2007 vklad sumy 8.298,47 Eur, 9.10.2006 vklad sumy 3.817,30 Eur. Z dôvodu zrušenia bankového účtu ešte pred vznikom manželstva a z dôvodu existencie pravidla, že k prevodu finančných prostriedkov z účtu na iný bankový účet má prísť až v dobe 3 pracovných dní, došlo dňa 10.10.2007, teda deň po uzatvorení manželstva so žalobkyňou, k pripísaniu sumy 17.632,07 Eur na bankový účet žalovaného, pričom išlo len o presun vlastných finančných prostriedkov nespádajúcich do BSM na iný účet. Žalobkyňa mala možnosť v zmysle § 143a OZ ešte za trvania manželstva navrhnúť rozšíriť BSM o nehnuteľnosť, ktorá je v jeho výlučnom vlastníctve, čo však neučinila a takýto návrh podala až po rozvoze manželstva. Poukázal na judikatúru R 42/1972, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 22 Cdo 1658/98 zo dňa 19. apríla 2000 a komentár JUDr. I. FEKETE, CSc., JUDr. M. FEKETEOVÁ: Občiansky zákonník prehľadný komentár, Epos, Bratislava 2012. Žalobkyňa bola v čase nadobudnutia predmetných nehnuteľností čerstvou absolventkou vysokej školy, na ktorej študovala od 2002 do 2007 a z toho dôvodu okrem výživného vo výške 1.000 Sk, ktoré jej bolo poukazované na účet jej otcom nemala žiadny iný príjem. Vzhľadom na majetkovú situáciu žalobkyne, ako aj jej rodičov v období pred uzatvorením ich manželstva sa žalobkyňa nemohla pričiniť o nadobudnutie nehnuteľností uvedených vo výroku odvolaním napadnutého rozsudku, čo vyplýva z výpisu z účtu žalobkyne, keďže ku dňu vzniku manželstva žalobkyňa disponovala finančnou hotovosťou 325,38 Eur. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý medzitýmny rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Žalobkyňa vyjadrenie k odvolaniu nepodala.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho

pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť, pretože napadnutý medzitýmny rozsudok je vecne správny.

8. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 26C/409/2015 je vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu, ktoré zaniklo rozvodom ich manželstva dňa 24.6.2015. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým určil, že do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov patria nasledovné nehnuteľnosti: - nehnuteľností nachádzajúce sa v katastrálnom území V. W. U., obec V. W. U., okres Šaľa zapísané na liste vlastníctva č. XXXX Okresného úradu Šaľa, katastrálny odbor: pozemok parc. č. 3299/55 o výmere 890 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, a rodinný dom súpisné číslo XXX, postavený na parcele č. 3299/209, - nehnuteľnosť nachádzajúca sa v katastrálnom území A. W. Q. zapísaná na LV č. XXXX Okresného úradu Žiar nad Hronom, katastrálny odbor ako parcela registra „C“, parc. č. 531/33 zastavané plochy a nádvoria o výmere 35 m², spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2.

9. Podľa § 143 Občianskeho zákonníka, v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnenému nástupcovi pôvodného vlastníka.³⁾

10. Podľa § 214 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak je to účelné, súd môže rozhodnúť najskôr len o základe alebo dôvode uplatneného procesného nároku medzitýmny rozsudkom.

11. Vo všeobecnosti platí a súdna prax jednotne vychádza z toho, že vec, ktorá bola obstaraná za trvania bezpodielového spoluvlastníctva z prostriedkov patriacich výlučne jednému z manželov (napr. z peňazí, ktoré mal už v dobe pred uzavretím manželstva alebo ktoré sám získal darovaním), sa nestáva predmetom bezpodielového spoluvlastníctva, ale je vo výlučnom vlastníctve toho, kto ju takto obstaral. Tak je tomu v bežných prípadoch kúpy veci jedným z manželov z jeho výlučných zdrojov, resp. prostriedkov, keď ju od predávajúceho kupuje sám (svojím menom) pre seba a keď sa druhý z manželov na takej kúpe nijako nepodieľa. (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 22 Cdo 1658/98 zo dňa 19.4.2000)

12. Keď neboli v čase, keď došlo k uzatvoreniu manželstva, ešte vybudované na stavbe - rodinnom dome - prvky dlhodobej životnosti (hlavne zvislé a vodorovné konštrukčné prvky, konštrukcia strechy a schodište) a prípadne väčšina ostatných prvkov, ktoré stavbu charakterizujú ako vec v právnom slova zmysle, možno z toho spravidla vyvodiť, že do uzavretia manželstva nemohla vzniknúť vec, ktorá nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ak bola potom dokončená za trvania manželstva. Z tohto hľadiska nie je rozhodujúce, na koho bolo vydané stavebné a kolaudačné rozhodnutie (26/1997 ZSP, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 201/96 zo dňa 1.5.1997).

13. Dohodou o rozšírení alebo zúžení rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, uzavretou podľa § 143a ods. 1 Občianskeho zákonníka, nemožno meniť už existujúce vlastnícke vzťahy. Dohoda podľa § 143a Občianskeho zákonníka môže upravovať len režim nadobúdania vecí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov v budúcnosti, ale sama osebe nemôže byť právnym titulom pre zmenu vlastníckych vzťahov manželov založených pred jej uzavretím (R 30/2008, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 SŽ o-KS 93/2006 zo dňa 31. júla 2007).

14. Dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z ich existencie vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka konania, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/174/2012 zo dňa 25.7.2013).

15. V zmysle § 143 Občianskeho zákonníka je všeobecným pravidlom, že v BSM je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva. Z judikatúry R 42/1972, uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 22 Cdo 3542/2006 zo dňa 28.05.2009 a uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 22 Cdo 1658/98 zo dňa 19.4.2000 možno vyvodiť,

že z tohto pravidla existuje výnimka označovaná ako transformácia veci, ktorá spočíva v tom, že vec získaná výmenou za vec alebo z výťažku z predaja veci, ktorá bola vo výlučnom vlastníctve jedného z manželov, je naďalej vo vlastníctve toho manžela, pričom to je obvykle spojené s tým, že ako kupujúci je uvedený len jeden z manželov. Ale judikatúra R 42/1972 a uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 22 Cdo 3542/2006 zo dňa 28.05.2009 zároveň určuje, že to neplatí pre prípad, keď ide o nadobudnutie veci pomocou prostriedkov, ktoré boli zbrané aj z BSM a aj z výlučného majetku niektorého z manželov, a to bez ohľadu na rozsah použitých prostriedkov z BSM, nakoľko tieto veci patria do BSM. V tejto súvislosti je potrebné doplniť, že manžel, ktorý na to použil prostriedky z výlučného majetku, je oprávnený požadovať len to, aby mu bolo z BSM uhradené to, čo takto vynaložil.

16. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktoré sa týkajú účastníka konania, a ktoré ho zaťažujú povinnosťou tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je vždy daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z ich existencie vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka konania, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/174/2012 zo dňa 25.7.2013).

17. V preskúmvanej veci medzi stranami nebolo sporné, že tak pozemky ako aj dom boli obstarané za trvania manželstva, nakoľko žalobkyňa uviedla vo vyjadrení v konaní pred súdom prvej inštancie zo dňa 23.10.2017: „V roku 2010 skolaudovanú stavbu, vyššie špecifikovanú, spolu s pozemkovými nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. XXXX ako parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape a to parc.č. 3299/55 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 890 m² (podľa nášho názoru chybne uvedenej na liste vlastníctva, pretože podľa Kúpnej zmluvy zo dňa 06.07.2007 o tejto výmere bola nadobúdaná do zapísaného vlastníctva žalovaného parc.č. 3299/25) parc.č. 3299/209 zastavané plochy a nádvoria o výmere 148 m² a parc.č. 3299/210 zastavané plochy a nádvoria o výmere 487 m² považuje žalobkyňa s poukazom na príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka za nehnuteľné veci patriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pretože tieto za trvania manželstva boli manželmi nadobudnuté z ich spoločných finančných prostriedkov alebo boli ako nová vec (stavby rodinný dom s.č. XXX) zo spoločných finančných zdrojov vytvorené.“ (č.l. 177) a „Obstojí tvrdenie žalobkyne, že finančné prostriedky vkladané na vyššie uvedené účty vedené na meno výlučne R. F. boli použité na zakúpenie nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. A. W. Q., zapísaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX a taktiež na zaplatenie rekonštrukčných prác vykonaných na stavbe výmenníkovej stanice. Žalobkyňa tiež tvrdí, že tak zakúpenie nehnuteľností ako rekonštrukčné práce boli rovnakou mierou financované ňou samou a to z prostriedkov, ktoré získala darom od svojej rodiny.“ (č.l. 178) a žalovaný argumentoval v odvolaní zo dňa 4.7.2018: „K vytvoreniu a zapísaniu stavby - rodinného domu došlo už za trvania manželstva z dôvodu, ktorého by bolo možné v zmysle § 143 OZ odôvodnene predpokladať, že stavba- rodinný dom patrí do BS, avšak o úmysle nadobudnúť nehnuteľnosť iba do svojho výlučného vlastníctva z dôvodu, že tieto boli zabezpečené z finančných prostriedkov patriacich iba jednému z manželov svedčí aj skutočnosť, že na všetkých dokumentoch, listinách o nadobudnutí vlastníckeho práva, resp. práv vyplývajúcich zo stavebného povolenia som uvedený výlučne ja.“ (č.l. 258).

18. Medzi stranami konania je však sporné, či nehnuteľnosti uvedené vo výroku rozsudku súdu prvej inštancie boli obstarané za finančné prostriedky len žalovaného alebo aj za finančné prostriedky žalobkyne a finančné prostriedky z BSM, nakoľko žalobkyňa tvrdila: „Žalobkyňa tvrdí, že predmetná nehnuteľnosť bola zakúpená z finančných prostriedkov, ktoré neboli len výlučnými finančnými prostriedkami jej, za 3 mesiace od podpísania kúpnej zmluvy manžela, ale aj jej osobnými finančnými prostriedkami, ktoré nadobudla svojou prácou a ktoré jej poskytla jej rodina, a to MUDr. E. Y. a jeho manželka K., MUDr. U. Y. a Ing. V. Y.“ (č.l. 177) a žalovaný oponoval, že celú stavbu financoval z výlučných vlastných finančných prostriedkov v úmysle nadobudnúť nehnuteľnosť iba do svojho výlučného vlastníctva (č.l. 258).

19. K dôkaznej situácii je potrebné uviesť, že k výsluchu žalobkyňou navrhovaných svedkov nedošlo, nakoľko žalovaný sa ospravedlnil z dôvodu nezachovania 5 dňovej lehoty pred pojednávaním v zmysle § 178 ods. 2 CSP, a teda pojednávanie zo dňa 31.10.2017 bolo odročené. Na pojednávaní zo dňa 26.4.2018, teda na pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený medzitýmny rozsudok, už žalobkyňa na výsluchu uvedených svedkov netrvala, keď uviedla, že vo vzťahu k časti predmetu konania ohľadne určenia, ktoré nehnuteľnosti patria do masy BSM nemá návrhy na doplnenie dokazovania. Žalovaný v odvolaní poukazoval na výpisy zo svojho bankového účtu, a to: došlá platba zo dňa 4.7.2007 na sumu

545.389,20 Sk, došlá platba zo dňa 2.8.2007 na sumu 325.295,33 Sk, vklad pokladňa zo dňa 2.8.2007 na sumu 250.000,- Sk, vklad na účet zo dňa 9.10.2006 na sumu 115.000,- Sk, prevod zostatku zrušeného účtu zo dňa 10.10.2007 na sumu 531.183,92 Sk, čo označil za dôkaz o tom, že pred vznikom manželstva disponoval finančnými prostriedkami, z ktorých bola vytvorená nehnuteľnosť - rodinný dom.

20. K odvolacej námietke žalovaného, že zabezpečil kúpu nehnuteľností a výstavbu rodinného domu výlučne z vlastných finančných prostriedkov, keďže žalobkyňa v tom čase nedisponovala dostatočnými finančnými prostriedkami na tento účel, je na mieste uviesť, že z hľadiska dôkazného bremena je relevantné hmotnoprávne ustanovenie obsiahnuté v § 143 Občianskeho zákonníka. Konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je konaním, v ktorom majú účastníci na oboch stranách tak postavenie žalobcu, ako aj postavenie žalovaného (iudicium duplex, porovnaj 48/2010, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 52/2008 zo dňa 29.4.2009). Na základe uvedených skutočností je na mieste ustáliť, že úlohou žalobkyne bolo preukázať tie skutočnosti, ktoré vyznejú v jej prospech, čo v danom prípade znamená, že mala preukázať, že majetok bol nadobudnutý za trvania manželstva a keďže túto skutočnosť obe strany zhodne tvrdili, súd vychádzal zo zhodných tvrdení strán v zmysle § 186 ods. 2 CSP. Naproti tomu je zrejmé, že úlohou žalovaného bolo predložiť dôkazy v jeho prospech, a teda, že konkrétny majetok - dotknuté nehnuteľnosti (ktorý bol preukázateľne nadobudnutý za trvania manželstva a ktorý patrí do BSM, ak niektorá strana nepreukáže opak) bol nadobudnutý výlučne z jeho vlastných finančných prostriedkov. Žalovaný síce predložil výpisy z jeho vlastného bankového účtu, ale samotné pripísanie finančných prostriedkov na bankovom účte žalovaného nie je spôsobilé preukázať to, že len tieto finančné prostriedky boli výlučne použité na obstaranie nehnuteľností. Žalovaný doložil do súdneho spisu rozhodnutie o priznaní sociálneho štipendia vo výške 4.800 Sk zo dňa 12.10.2006, ktoré síce indikuje vtedajšie skromnejšie majetkové pomery na strane žalobkyne, ale zároveň jednoznačne dokladuje aj existenciu určitého príjmu na strane žalobkyne. Žalobca síce preukázal výpisom z bankového účtu zo dňa 31.10.2007, že na účte žalobkyne ku dňu vzniku manželstva 12.10.2007 boli finančné prostriedky vo výške 325,38 Eur, ale toto zistenie nie je spôsobilé preukázať financovanie obstarania nehnuteľností, nakoľko preukazuje len to, že žalobkyňa disponovala skromnejším zostatkom na bankovom účte a okrem toho na konci mesiaca ku dňu 31.10.2007 bol zostatok na účte už 1.317,66 Eur. Na základe uvedených skutočností je potrebné ustáliť, že žalovaný neunesol svoje dôkazné bremeno v súvislosti s tzv. transformáciou vecí, teda že nehnuteľnosti boli obstarané len a len z prostriedkov vo výlučnom vlastníctve žalovaného. Teda ide o prípad nadobudnutia vecí za trvania BSM pomocou prostriedkov, ktoré boli zobrahané aj z výlučného majetku žalobkyne, aj z BSM a aj z výlučného majetku žalovaného, a to bez ohľadu na rozsah použitých prostriedkov z BSM, pričom takto nadobudnuté veci patria do BSM (porovnaj R 42/1972 a uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 22 Cdo 3542/2006 zo dňa 28.05.2009). Je pritom irelevantné, na koho z manželov bolo vydané stavebné a kolaudačné rozhodnutie, nakoľko relevantný je okamih vzniku stavby (porovnaj 26/1997 ZSP, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 201/96 zo dňa 1.5.1997).

21. K odvolacej námietke žalovaného, že žalobkyňa nevyužila možnosť v zmysle § 143a OZ ešte za trvania manželstva navrhnúť rozšíriť BSM o nehnuteľnosť, ktorá je v jeho výlučnom vlastníctve, treba pripomenúť, že ustanovenie § 143a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakotvuje fakultatívnu možnosť pre manželov, aby dohodou (t.j. zhodným prejavom vôle oboch manželov) rozšírili alebo zúžili zákonom určený rozsah bezpodielového spoluvlastníctva, táto dohoda ale môže upravovať len režim nadobúdania vecí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov v budúcnosti, a nemôže byť právnym titulom pre zmenu vlastníckych vzťahov manželov založených pred jej uzavretím (porovnaj R 30/2008, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Sž o KS 93/2006 zo dňa 31. júla 2007). Z uvedeného je zrejmé, že žalobcom definovaný postup spočívajúci v iniciovaní dohody v zmysle § 143a Občianskeho zákonníka by bol časovo limitovaný len do nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, pričom neskôr za trvania manželstva by vôbec neprichádzal do úvahy. Nevyužitie takého právneho inštitútu teda nemožno vyhodnotiť na ťarchu žalobkyne.

22. So zreteľom na všetky uvádzané dôvody odvolací súd posúdil odvolanie ako nedôvodné a napadnutý medzitýmný rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, pričom v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, nakoľko toto bude súčasťou konečného rozhodnutia (§ 262 ods. 1 CSP).

23. Senát krajského soudu tento rozsudek přijal poměrem hlasů 3:0, tedy jednohlasně.

Poučení:

Proti rozhodnutí odvolacího soudu je přípustné dovolání, ak to zákon připouští (§ 419 CSP).

Dovolání je přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu vo věci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo věci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacího soudu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie soudu prvej inštalacie, ak rozhodnutie odvolacího soudu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho soudu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho soudu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho soudu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho soudu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštalacie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho soudu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštalácii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).